

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě
Komenského 10, 586 01 Jihlava

zřizovatelem organizace je Kraj Vysočina

TISKOVÁ ZPRÁVA

ŘEČ UMĚNÍ IV

Umění ze sbírek OGV od 70. let až po současnost

Úvodní slovo: Mgr. Daniel Novák

Vernisáž: 25. 11. 2010 v 17:00 hodin

Termín výstavy: 26. 11. 2010 – dlouhodobě

Čtvrtá část výstavního cyklu představující sbírku Oblastní galerie Vysočiny je zaměřena na české umění od roku 1970 až po současnost.

Stejně jako v předchozích částech i nyní se pokoušíme pozorovat umělecké dílo též z hlediska jeho „řeči“, kterou k nám může promlouvat.

V 60. letech začala dospívat první poválečná generace, která kriticky hodnotila zaběhlý společenský řád a usilovala o jeho změnu. Na západě to bylo např. hnutí hippies, na východě snaha o budování tzv. „socialismu s lidskou tváří“. V kulturní oblasti se toto odráželo v touze po objevování nových možností výtvarného projevu, experimentu, přezkoumávání samotných základních principů umělecké tvorby a definic umění jako takového.

70. léta přinesla pragmatiké rozčarování po vzletném období předchozího desetiletí. Studená válka mezi dvěma světovými velmocemi se opět vyhrotila. Moskva i Washington posilovali své pozice v oblastech svého vlivu. Slibný vývoj československého umění 60. let zakončila okupace sovětskými vojsky v roce 1968 a opětné zavedení důsledné mocenské kontroly nad veřejnými projevy. Nastává období tzv. normalizace, kterým začíná i tato výstava. Tyto podmínky se odrazily i v akviziční činnosti státních galerií. Hlavním kritériem hodnocení kvality uměleckého díla se stalo hledisko politické, sbírky se tedy v letech 70. a 80. obohacovaly především o díla z tohoto hlediska nezávadná.

Oproti padesátým létům nebyl samotný sloh výtvarného díla posuzován již tak přísně. Vágní požadavek, aby umění bylo socialistické, nevyklučoval různé podoby modernismu a v individuálních případech připouštěl i nefigurativní projev.

Oproti oficiální tvorbě, státem podporované, však po celou dobu přežívala výtvarná kultura navazující na předchozí tradice domácí i světové avantgardy. Toto „alternativní“ umění vznikalo v tajnosti, v bytech osamělých tvůrců a jen vzácně bylo prezentováno na veřejnosti.

V 80. letech tlak státního aparátu slábl. Komunita vytvářející alternativní kulturu mezi sebou mohla stále intenzivněji komunikovat. Její tvorbu navíc počátkem osmdesátých let významným způsobem povzbudil nástup mladší výtvarné generace. Vše vyvrcholilo během letních měsíců roku 1987, kdy se ustavila sdružení Tvrdohlaví a Volné seskupení 12/15 – Pozdě, ale přece...

Umělecká tvorba po listopadu 1989 díky živé alternativní kultuře let předchozích nevyrůstala z prázdna. Nové politické poměry v Československu značně uvolnily možnosti svobody projevu a prolomily kulturní bariéry izolující tzv. východ a západ. V počátcích se porevoluční česká a slovenská výtvarná kultura především vyrovnávala se svou minulostí. Nadšeně se prezentovalo vše, co předchozí státní režim zakazoval. Nepřipravená veřejnost tak měla mnohdy první možnost setkat se s mluvou autentické moderní tvorby.

Mohlo by se zdát, že proměna společenské situace a vytoužené osvobození kultury z pout ideologické služebnosti na přelomu let 1989 a 1990 přinesou automaticky nebývalý rozkvět umělecké tvorby. Pohlížíme-li však na situaci české kultury porevolučních dvaceti let střízlivě, pozorujeme nesamozřejmost a složitost, s níž se nové umění prodírá k životu. V podmínkách postupující globalizace a stírání hranic mezi Východem a Západem má nicméně i české umění obdobné šance na uplatnění ve světovém měřítku jako kultura jiných malých zemí.

Daniel Novák